

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOFLUM PARTİSİ
Grup Başkanlığı

DTP

Sayı :

544

Tarih:

16.02.2009

7002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın M. Ali ŞAHİN tarafından Anayasa'nın 96. Ve İçtüzüğü'nün 98. Maddesi uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 16.02.2009

Sebahat TUNCEL

İstanbul Milletvekili

Cezaevlerinde meydana gelen hukuk dışı uygulamaları ve hak ihlallerini sorduğumuz soru önergemiz 07.01.2009 tarihinde Bakanlığınız tarafından yanıtlanmıştır. Cevap metninde başta 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun olmak üzere, pek çok kanunun ve özellikle 45/1 No.lu genelgenin getirmiş olduğu çağdaş ve insan hak ve hürriyetlerine uygun bir dizi düzenleme sıralanmıştır.

Ancak mevcut durum, sizin belirtmiş olduğunuz pembe tablonun aslında hiç de böyle olmadığını ortaya koymaktadır. 01 Ocak 2008 ile 31 Aralık 2008 tarihleri arasında Türkiye'de bulunan cezaevlerinden İHD Genel Merkezi'ne ve 29 İHD şubesine yapılan başvurular ile basının taranması sonucu hazırlanan "Cezaevleri Raporu"na göre Ocak-Aralık 2008 döneminde Türkiye'deki cezaevlerinde **37 kişi yaşamını yitirmiş**, değişik kategorilerde **toplam 3519 ihlal başvurusu** yapıldığı tespit edilmiştir. Böylelikle AB süreci kapsamında, Türkiye'nin Adalet sisteminde "Standartlar Sistemi" diye tabir edilen birtakım iyileştirme çabalarının kâğıt üzerinde kaldığı ve uygulamaya yansıtılmadığı açığa çıkmıştır.

45/1 No.lu genelge ile güvence altına alınmış olduğu iddia edilen haftada 10 saatlik sohbet hakkı, özellikle de kamuoyuna bu genelgenin en iyi uygulandığı cezaevi olarak yansıyan Kırıklar F1/İzmir cezaevinde çarpık bir biçimde uygulanmaktadır. Çoğu zaman sadece 8 saatle sınırlandırılan bu hak, yanı sıra personel ve mekân yetersizliği öne sürülerek ayrıca da

engellenmektedir. Yine Kocaeli 1 No.lu F tipi cezaevinde de sohbet hakkının uygulanmasına ilişkin benzer keyfi yaklaşımların sürdüğü raporlara yansyanlar arasındadır.

F tipi cezaevleri başta olmak üzere Türkiye'nin tüm cezaevlerinde yaşanan diğer önemli bir sorunu da tecridin bir parçası olan disiplin cezaları oluşturmaktadır. Bu disiplin cezaları tutuklu ve hükümlülerin aileleriyle telefon görüşmeleri ve ziyaretler esnasında Kürtçe konuşmalarından tutalım, Kürtçe kitap ve dergi talep etmelerine kadar pek çok konuda tutuklu ve hükümlüleri caydırma amaçlı uygulanmaktadır. Bu durumlara çarpıcı bir örnek olması açısından Tekirdağ cezaevinde uygulanan 25.12.2008 tarihli bir disiplin kararını sizinle paylaşmak isterim. Buna göre, bir tutuklunun gönderdiği mektup Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzüğün 91. maddesinin 3. bendi gereğince 9. Satırdan 40. Satırına kadar karalandıktan sonra ilgisine gönderilmiştir. 91. maddenin 3. bendi "Kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren, görevlileri hedef gösteren, kişi veya kuruluşları paniğe yeltecek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakaret içeren mektup, faks ve telgraflar hükümlüye verilmez" ibaresini içeriyor olmasına karşın, böylesi bir sansürün uygulanması dikkat çekicidir. Yine tutuklu ve hükümlülerin özel günlerde gönderdikleri kutlama mesajları da benzer gerekçeler ile imha edilip, gerekli ilgiliye ulaştırılmamaktadır.

Örneklerini verdiğimiz bu hak ihlalleri gösteriyor ki cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin hakları maalesef soru önergesine verdiğiniz cevapta yansıtıldığı gibi hukuk çerçevesinde ele alınmamakta, aksine uygulamalar keyfi bir biçimde sürmektedir.

Unutmamak gerekir ki, çağdaş ve demokratik bir devlet cezaevlerinde tutuklu ve hükümlü bulunan yurttaşlarının can güvenliği ile ruhsal ve bedensel sağlığını korumakla yükümlüdür.

Bu temelde;

1. Kırklar/İzmir, Kocaeli ve Tekirdağ F tipi cezaevlerinde yaşanan bu hak ihlalleri şimdiye kadar Bakanlığınıza yansıdı mı? Yansıdıysa olayların doğruluk derecesi tarafınızdan araştırıldı mı?
2. 45/1 No.lu genelgenin cezaevlerinde sınırlandırılarak uygulanıyor olmasının sorumluları kimlerdir ve hangi kurumlardır?
3. Cevap metninde ifade edilen Cezaevi İdari Denetimleri hangi periyotlarla gerçekleştirilmektedir?
4. Türkiye'de tüm cezaevlerinde 2008 yılı içerisinde kaç defa adli, sivil, parlamento ve uluslar arası birimler tarafından denetim yapılmıştır?
5. Şu anda görev yapan Adalet Bakanlığı Müfettişleri ile Ceza ve Tevfik Evleri Genel Müdürlüğü Kontrolörlerinin sayıları kaçtır?
6. Tekirdağ F tipi cezaevi F1 no.lu cezaevinde A ve B bloklarında yürütülen farklı ortak alan uygulamasının gerekçesi nedir? Her iki blok da aynı kanun ve yönetmeliğe tabi değil midir?

7. Tüm cezaevlerinde ve özellikle F tipi cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülere Kürtçe dergi, kitap ve gazetelerin verilmesine neden engel olunuyor?
8. Bir tutuklunun telefon hakkını kullanarak annesiyle yaptığı Kürtçe konuşma neden kesilmektedir? Bunun yasal dayanağı nedir?
9. Türkçe dışında başka bir dilde, yani Kürtçe iletişim kurabilen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının cezaevlerinde tutuklu olan çocukları ile konuşturulmaması bu ülkede açıkça yargı ve idari makamlar eli ile Kürtçeye uygulanan bir yasak değil midir?